

JÄMESOOLEVÄHI SÕELUURINGU KORRALDUS PÄRNU HAIGLAS

Käesolev infomaterjal annab ülevaate jämesoolevähi sõeluuringu raames Pärnu Haiglas (edaspidi Haigla) teostatava sõeluuringu koloskoopia korraldusest. Sõeluuringu eesmärgiks on avastada jämesoolevähk varasemas staadiumis või vähieelses seisundis, milleks on väikese või suure riskiga polüübid. Uuringus osalevad 56-68 aastased nii ravikindlustatud kui kindlustamata mehed ja naised iga 2 aasta tagant.

Mis on sõeluuring

Sõeluuring on terviseuuring, mis on mõeldud eelkõige tervetele, ilma kaebuste ja sümptomiteta kindlas vanusegrupis naistele ja meestele rinna-, emakakaela- või jämesoolevähi varaseks avastamiseks. Kui olete saanud sõeluuringul osalemise kutse, ei tähenda see, et Teil on vähk. Väga oluline on kontrollida just neid, kes peavad end terveks, sest vähieelse seisundi või varajases staadiumis vähiga ei pruugi terviseprobleeme veel olla tekkinud.

Uuringule peaksid ise minema ka inimesed, kes kuuluvad sihtgruppi, kuid ei ole sõeluuringu kutset mingil põhjusel kätte saanud. Riikliku tervishoiusüsteemi ülesanne on luua sõeluuringuteks võimalused, neid rahastada ja tagada kvaliteet. Inimese roll on kasutada suurepärasest võimalusest hoolitseda tervise eest – panna tähele sõeluuringu kutset ja minna tervist kontrollima!

Kuidas toimub sõeluuring

Osalejatele saadetakse kutse perearsti vastuvõtule. Perearsti poole pöördudes saab patsient peitvere (visuaalselt nähtamatu vere hulk roojas) testi tegemiseks vajaliku komplekti ja täpsemad juhised testi tegemiseks. Perearsti infosüsteemis avatakse patsiendi haiguslugu ja koostatakse saatekiri analüüsile. Vastavalt perearsti poolt antud juhiste tuleb Teil kodus teha väljaheiteproov ning täita komplektis olev ankeet, kuhu märkida enda nimi ja proovi võtmise kuupäev. Seejärel tuleb proovimaterjal koos ankeediga saata makstud vastusega ümbrikus posti teel laborisse.

Kui proov on jõudnud laborisse, tehakse seal analüüs, vastus on nähtav Teie digiloost (www.digilugu.ee) või Teie perearst/pereõde võtab Teiega ühendust.

Uuringu tulemustest teavitamine

Kui testi tulemus on negatiivne tähendab, et uuringu tulemus on leiuta. Sellega on Teie jaoks sõeluuring lõppenud ja uus kutse sõeluuringule tuleb kahe aasta pärast. Terviseseisundi muutumisel tuleb kindlasti pöörduda oma perearsti poole.

Kui testi võtmine on ebaõnnestunud ehk testi tulemus puudub, tuleb testi kordamiseks uuesti oma perearstikeskusesse pöörduda.

Kui testi tulemus on positiivne, saadetakse Teid lisauuringutele. Muretsemiseks ei ole põhjust, sest esmase testi positiivne vastus ei tähenda muud, kui vajadust täiendavateks uuringuteks.

Kuidas toimub sõeluuringu koloskoopia Haiglas

Selleks tuleb Teil pöörduda enda perearsti poole, kes koostab saatekirja sõeluuringu koloskoopiasse ja endoskoopia õde vastuvõtule. Perearsti või pereõde käest saate soolepuhastusravimi koos kasutamise juhistega ning muu vajaliku informatsiooni.

Peale uuringuaja broneerimist võtab endoskoopiakabineti õde Teiega ise ühendust kas telefoni teel või lepatakse Teiega kokku televastuvõtt (kaugvastuvõtt videokõnena). Nõustamise käigus räägib õde täpsemalt, milline ettevalmistus on enne uuringut vajalik, kuidas uuringut tehakse, mis toimub uuringu järgselt ja vastab küsimustele.

Kokku lepitud uuringu päeval tulete protseduurile. Võimalusel palume eelnevalt läbi lugeda ning täita [Koloskoopia infoleht/nõusolek protseduuri teostamiseks](#), leitav Haiga kodulehelt www.ph.ee.

Koloskoopia teostatakse Haigla endoskoopiaüksuses (Ristiku 1) II korrusel A- tiivas (kab. A217). Saatekirja alusel saab uuringule registreerida helistades Haigla registratuuri telefonile 447 3300 kella 7.30-18.00.

Uuring teostatakse vajadusel (kui olete selleks soovi avaldanud) veenisese tugevatoimelise ja lõõgastava ravimiga, kuid siis on **sellel päeval keelatud autot juhtida** ja soovitame tulla uuringule saatjaga.

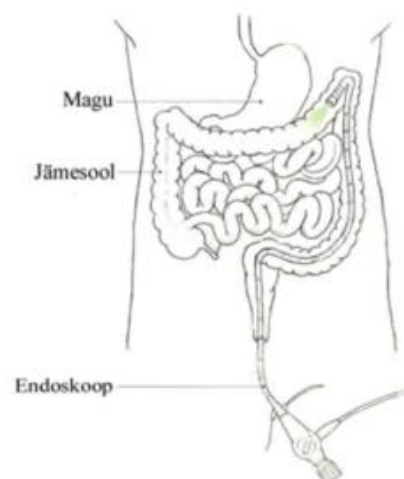
Sõeluuringu koloskoopia tulemustest teavitamine

Kui uuringu tulemus on leiuta ja Teile öeldakse, et kõik on korras, siis on uuring lõppenud. Tervise seisundi muutumisel tuleb kindlasti pöörduda oma perearsti poole.

Kui uuringu tulemus on leiuga, broneeritakse Teile aeg uuringut teostanud arsti vastuvõtule ning edasised tegevused või suunamised toimuvad vastavalt diagnoosile.

Mis on koloskoopia

Koloskoopia on seedetrakti alaosa uuring, mis võimaldab arstil uurida kogu ulatuses jämesoolt painduva torukujulise optilise instrumendi (endoskoobi) abil. See uuring võimaldab selgitada kaebuste (nt alakõhuvalu, vereeritus soolest) põhjuseid ja/või leida silmaga nähtavaid haiguslikke muutusi jämesooles (nt haavandumine, põletik, kasvaja). Koloskoopia on täpsem kui röntgenuuring ning võimaldab vajadusel võtta uuringu käigus proovitükke (biopsia), mida saab hiljem mikroskoobiga uurida. Samuti on võimalik viia läbi teatud raviprotseduure, nt eemaldada polüüpe, laiendada ahenenud piirkonda jms. Uuring kestab u 30-40 minutit.

Vastunäidustused

Ägedad südame- ja kopsuhaigused, sooleulgustus, soolesulgus, tugev verejooks, song ja muu seesugune. Otsuse, kas võite minna koloskoopiasse või oleks mõistlikum see protseduur edasi lükata, teeb perearst.

Loe lisaks:

[Sõeluuringud](#)

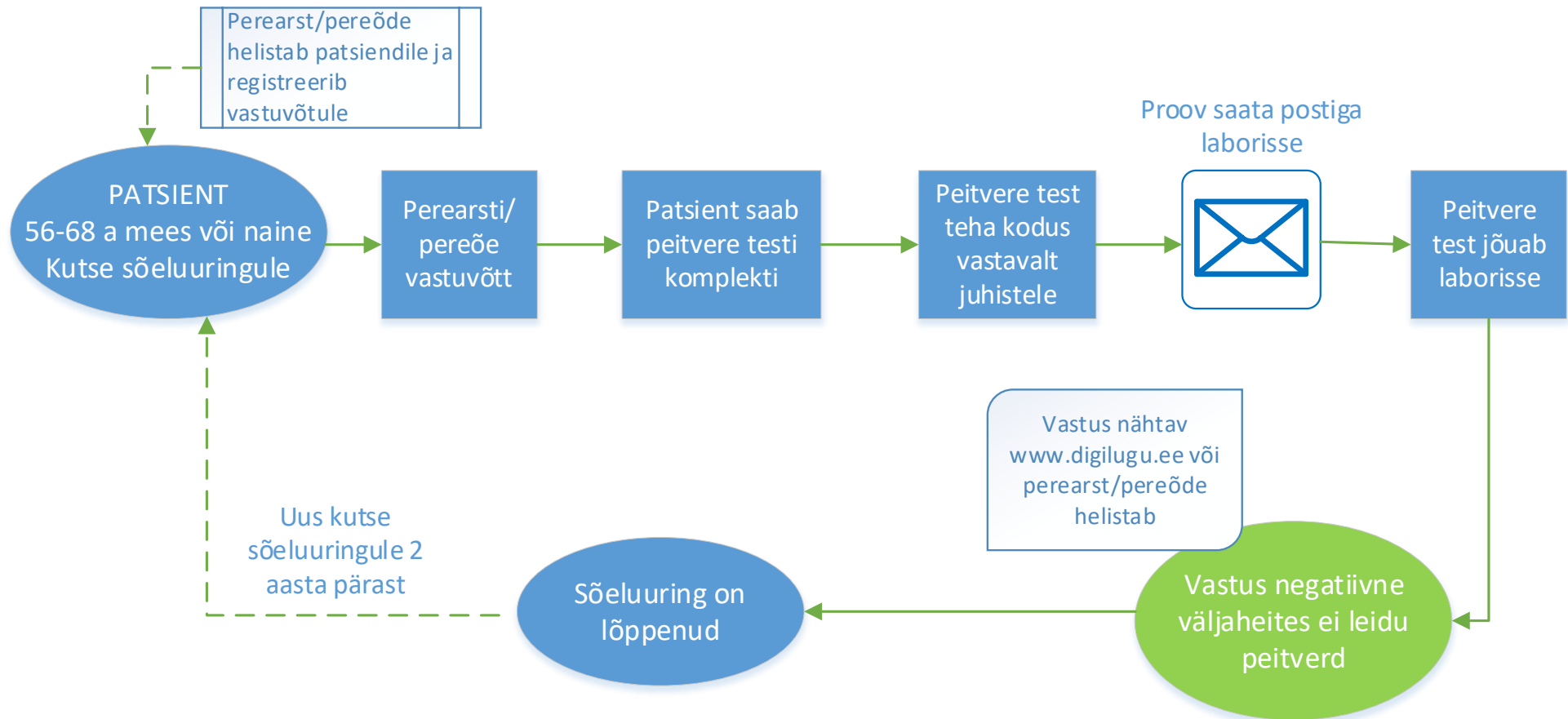
[Jämesoolevähi sõeluuring](#)

[Koloskoopia \(jämesoole uuring\)](#)

Koostaja: Kirurgiakliinik, endoskoopiaüksus, 2026

Tervist!

Sõeluuringus osalemine kui peitvere test on negatiivne

Sõeluuringus osalemine kui peitvere test on positiivne

